

Какво е ЗОП?

Зелена обществена поръчка (ЗОП) е процес, при който държавните органи се стремят да придобиват стоки, услуги и произведения с намалено въздействие върху околната среда през целия им жизнен цикъл, когато се сравняват със стоки, услуги и произведения със същата основна функция чрез процедури за публично възлагане.

Какво е GPP4Growth?

GPP4Growth обединява опита и практиките на девет партньора от ЕС в опит да подобри капацитета на публичните органи за прилагане на политики, които насърчават екологичните иновации и зеления растеж чрез "зелени обществени поръчки" (ЗОП). 14% от общия БВП на ЕС се изразходва от публичните органи на Европа. Тези публични разходи за стоки, услуги и строителство възлизат общо на 1,8 трилиона евро годишно. Тази значителна покупателна способност на публичните власти може да бъде използвана за стимулиране на екологичните иновации, ефективното използване на ресурсите и екологичния растеж чрез насърчаване на екологосъобразни и ефективни за ресурсите стоки и услуги.

Фактори, които влияят върху участието на бизнеса в зелени обществени поръчки в регионите в Европа

Резюме

За да може GPP4Growth да подкрепи и насърчи по-доброто прилагане на практиките на ЗОП, е от решаващо значение да разберем факторите, които оказват влияние върху желанието и капацитета на частния бизнес (от страна на предлагането) да се ангажира с участие в ЗОП на първо място. Ето защо целта на този бюлетин е да предложи на заинтересованите страни преглед на мотивацията, възможностите и възприеманите бариери, които оказват влияние върху желанието и способността на частните компании да се конкурират за "зелени" търгове. Въз основа на изследванията, изложени по-долу, този кратък бюлетин препоръчва и редица действия, които институциите могат да предприемат, за да помогнат на бизнеса да преодолее бариерите, които не позволяват да се ангажират с ЗОП..

Проучване

За да се изследват факторите, които влияят върху бизнеса в ключови сектори на GPP4Growth, участващи в зелените търгове, деветте партньори на GPP4Growth разработиха и разпространиха въпросник. Въпросникът беше публикуван и попълнен онлайн, за да се позволи лесното му разпространение и да се улесни събирането на отговорите и процеса на анализ. Целевите заинтересовани страни бяха: частният бизнес от страна на предлагането; служители на публичните органи в региони на партньорство, т.е. "купувачи"; и експерти от областта с познания и опит на ЗОП в областите на партньорите.

Въпросникът се състои предимно от затворени въпроси, тъй като те се считат за по-лесни и по-бързи, за да могат респондентите да отговорят и да предложат по-добри възможности за кодиране, анализ и сравнение. Въпреки това бяха включени и няколко отворени въпроса, които да позволят на участниците да предоставят повече информация, която според тях са уместни. Копие от въпросника може да бъде намерено в приложение А от доклада за източника за тази политическа кратка информация: Проучване на факторите, които влияят на бизнеса в ключови сектори на GPP4Growth, за да участват в зелени търгове и договори.

Всички партньори на GPP4Growth превеждат въпросника на собствения си език, опитвайки се да достигнат възможно най-много местни фирми и обществени организации. Въпросникът остана отворен от януари 2018 г. до 5 март 2018 г., за да се съберат достатъчно отговори от гореспоменатите целеви групи.

Общо, имаше 117 отговора на онлайн въпросника. Разбивката по отношение на респондентите е както следва: 61 купувачи (публични органи), 45 предприятия от предлагането (съставени от 35 малки и средни предприятия и 10 големи предприятия) и 11 експерти от областта на зелените обществени поръчки.

Каква е степента на ангажираност на частния сектор със ЗОП в партньорските региони?

59% от предприятията, които са отговорили на проучването, посочиха, че преди това са участвали в ЗОП на национално или регионално равнище. 25% от анкетираните никога не са участвали, но възнамеряват да направят това в бъдеще. Приблизително 13% никога не са кандидатствали за зелен договор и са посочили, че не възнамеряват в бъдеще. Това нежелание за участие в бъдещи обществени поръчки може да се дължи на възприятието на бизнеса, че ангажиментът на публичните органи към екологичните резултати е слаб или че екологичните критерии не заемат много значение, когато става въпрос за избор на печеливш търг.

Според резултатите от анкетата големите предприятия са по-ангажирани с екологични обществени поръчки, отколкото малките и средните предприятия (МСП). 67% от големите предприятия съобщават, че са участвали в "зелени" търгове, докато 57% от МСП са посочили същото. Възможна причина за това е по-големият капацитет на персонала и администрацията в рамките на по-големите предприятия да търсят възможности за придобиване на обществени поръчки и да подготвят необходимите документи. Големите предприятия също са по-склонни да оперират в по-капиталоемки отрасли, които имат значително въздействие върху околната среда (например строителство и производство), а понастоящем ЗОП играе по-голяма роля.

Кои фактори позволяват на бизнеса да участва по-активно в ЗОП?

Факторите, които позволяват на бизнеса да се конкурира за зелени търгове, попадат в три категории:

1. Вътрешен капацитет и възможности на бизнеса;
2. Структурата на пазара;
3. Политиката и регулаторната рамка.

Всички от следните фактори, посочени в анкетата, попадат в рамките на тези три категории и се считат от респондентите за важни детерминанти на желанието и способността на бизнеса да приема екологично устойчиви практики и да участва в екологични търгове:

- Налична информация за ЗОП
- Прозрачни критерии и процеси за ЗОП
- Осъзнаване на пазарния капацитет на екологичните продукти
- Организиране на програми за обучение
- Благоприятни регулаторни мерки за околната среда
- Наличие на инструменти като помощни бюра, наръчници и инструментариума
- Предоставяне на икономически и финансови стимули
- Наличие на зелени процедури за сертифициране
- Извършване на изчисляване на жизнения цикъл
- Схеми за екомаркировка
- Сътрудничество и доверие между публичните органи и дружествата
- Измерване и мониторинг на резултатите от ЗОП

Каква е мотивацията на бизнеса да участва в ЗОП?

Първите четири мотива за ангажираността на бизнеса със зелени обществени поръчки бяха посочени от повече от 50% от анкетираните в бизнеса. От гледна точка на частния бизнес, приемане на екологични практики и ангажиране в Зелените обществени поръчки (ЗОП):

1. Подобрява имиджа на организацията.
2. От полза е за околната среда.
3. Създава възможности за устойчив растеж.
4. От полза е за обществото.

Кои са бариерите, които пречат на бизнеса да участва в ЗОП?

Бариерите, които пречат на бизнеса да се ангажира повече със ЗОП, могат да бъдат както вътрешни за бизнеса, така и външни. Примери за вътрешни бариери включват липсата на технически опит в зелените търгове и ограничената екологична осведоменост в рамките на бизнеса. Примери за външни бариери включват ограничен достъп до информация за ЗОП, условия за кредитиране и достъп до финансиране, съществуваща политическа рамка и по-широки пазарни тенденции.

Бариери пред бизнеса

Според анкетата, от гледна точка на предлагането, шестте най-силно изразени възприемани бариери пред бизнеса, които се занимават повече със зелени обществени поръчки и кандидатстват за "зелени" търгове, са както следва:

- Трудности при разпознаването на екологичните практики чрез екологични критерии и процеси
- Липса на умения / опит на персонала на собствената организация за подготовка на оферти за зелени търгове
- Липса на техническа експертиза при прилагането на екологичните изисквания към бизнес процесите
- Ограничен достъп до информация за зелените търгове
- Липса на политическа подкрепа и подходящи стимули
- Липса на обучение

Сравнително ниското отчитане на разходите, което е проблем в рамките на това изследване, е несъвместимо с други неотдавнашни проучвания в областта. Прегледът на литературата показва, че финансовите ограничения остават една от най-големите бариери пред приемането на екологични практики сред компаниите. Тези финансови ограничения могат да включват въпроси като достъп до финансиране и финансиране, за да се подпомогне плащането на екологични иновации.

Какво могат да направят публичните власти и институциите, за да насърчат бизнеса да участва в ЗОП?

Чрез прилагането на препоръките, очертани в таблицата по-долу, публичните органи и създателите на политики в деветте регионални партньори на GPP4Growth могат да повишат квалификацията, да информират и да дадат повече права на местните предприятия, като улеснят конкуренцията в зелените търгове. Това от своя страна ще стимулира екоиновациите в рамките на тези предприятия и ще насърчи доставката на екологични и ресурсно ефективни стоки и услуги на целия пазар.

Бариири	Препоръки
<ul style="list-style-type: none"> - Трудности при разпознаването на екологичните практики чрез екологични критерии и процеси 	<p>За да се справи с липсата на яснота в тръжните документи, което води до тази бариера за ангажираността на бизнеса, публичните органи могат:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ангажиране на персонала в организацията, който има подходящ опит в изработването на технически спецификации. - Помислете за сътрудничество с експерт в областта на определяне на екологичните критерии, които да бъдат включени в тръжната документация, писане на техническите спецификации и оценка на получените оферти. - Проверете наличието на екологични критерии, така че публичните органи да могат да ги вмъкнат директно в нови търгове.
<ul style="list-style-type: none"> - Липса на умения / опит на персонала на собствената организация за подготовка на оферти за зелени търгове - Липса на технически опит в прилагане на екологични изисквания в бизнес процесите - Липса на обучение 	<ul style="list-style-type: none"> - Организиране на образователни и обучителни програми за повишаване на екологичната осведоменост на фирмите и подобряване на тяхната способност да се справят с новите технологии и иновации. - Организиране на семинари за минимум ЗОП за компании в ключови сектори на GPP4Growth, за да ги актуализирате за най-новите постижения в областта на зелените технологии и регулиране. - Създаване на учебни материали по ЗОП и откриване на образователни ресурси. - Повишаване на обществената осведоменост относно ползите от екологичните обществени поръчки за частния сектор.
<ul style="list-style-type: none"> - Ограничен достъп до информация за зелените обществени поръчки 	<ul style="list-style-type: none"> - Създаване на централизиран онлайн портал за екологосъобразни търгове, при който всички покани за публични търгове ще бъдат публикувани по прозрачен и достъпен начин. - Създаване на бюро за помощ по отношение на ЗОП в регионалните администрации. - Актуализиране на уебсайтовете на регионалните власти със съответните ресурси, свързани с устойчивостта.
<ul style="list-style-type: none"> - Липса на политическа подкрепа и подходящи стимули - Достъп до финансиране за екологични иновации 	<ul style="list-style-type: none"> - Създаване на регионален план за действие за очертаване на ключови действия и мерки за насърчаване на екологичните обществени поръчки и насърчаване на ангажираността на частния сектор. - Да се преодолеят определените празноти в законодателството относно основните термини, свързани с ЗОП. - Решаване на въпроси, свързани с противоречиви разпоредби, които възпрепятстват фирмите да приемат зелени практики. - Насърчаване на екологична данъчна реформа, която ще се съсредоточи върху неустойчивото използване на ресурсите, нередицираните продукти и генерирането на отпадъци. - Създаване на преференциална схема за социална сигурност с по-ниски осигурителни вноски за фирми, прилагащи екологични практики. - За да се увеличи търсенето на екологични продукти, публичните власти могат да предоставят ваучери за отстъпки за покупки, свързани с околната среда. - Създаване на центрове за подкрепа на бизнеса със ЗОП в партньорски региони. - Създаване на специален фонд за зелени обществени поръчки, който да подпомага компаниите да приемат екологични практики.

ЗА КОНТАКТИ

Агенция за регионално икономическо развитие-Стара Загора

Address: гр. Стара Загора, ул. „Генерал Столетов“ №127

Tel: +359 346050 07

Email: office@szeda.eu

Допълнителна информация

Тази информация се предоставя от Министерството на съобщенията, действията по климата и околната среда на Република Ирландия / Roinn Cumarsaide, Gnómhaithe ar son na hAeradeide agus Comhshaoil и се основава на изследователски доклад, изготвен от Фондацията за регионално развитие и диалог в Малта, партньор по проект GPP4Growth. Пълният доклад се нарича "Проучване на факторите, които влияят на бизнеса в ключови сектори на GPP4Growth, за да участва в зелени търгове и договори" и е достъпен при поискване.

Посетете www.interregeurope.eu/gpp4growth за повече информация за проект GPP4Growth.